

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2448/2537

นาง ทองขาว ธนธนา นนท์หรือจ้อย สอง สี่ ผู้ร้อง นาง ศร ขาวผ่องอำไพ โดยนายสมศักดิ์ ขาวผ่องอำไพ ผู้คัดค้าน ผู้เข้า เป็น คู่ความ แทน ผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 42, ป.วิ.พ. มาตรา 43, ป.วิ.พ. มาตรา 86, ป.วิ.พ. มาตรา 246

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกาของผู้ร้องแล้ว คดีย่อมอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา ศาลชั้นต้นไม่มีอำนาจสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ ส. เข้ามาเป็นคู่ความแทนผู้คัดค้านได้ การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งดังกล่าวจึงไม่ชอบ ศาลฎีกาต้องยกคำสั่งศาลชั้นต้นแต่เมื่อศาลชั้นต้นฟังข้อเท็จจริงว่า ส. เป็นสามีที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้คัดค้านและผู้คัดค้านถึงแก่กรรมจริง ทั้ง ส. ก็ยินยอมเข้ามาเป็นคู่ความแทนผู้คัดค้าน ศาลฎีกาจึงมีคำสั่งอนุญาตให้ ส. เข้ามาเป็นคู่ความแทนผู้คัดค้านผู้มรณะ การจะจัดทำแผนที่พิพาทประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีใดหรือไม่นั้น ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้ศาลชั้นต้นสั่งอนุญาตให้ทำตามที่คุณร้องขอ ดังนั้นศาลจะสั่งให้ทำหรือไม่ก็ได้ แล้วแต่ดุลพินิจของศาลที่จะพิจารณาสั่งเป็นเรื่อง ๆ ไปหากศาลเห็นว่าคดีเรื่องใดการจัดทำแผนที่พิพาทจะเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาพิพากษา ศาลก็จะสั่งให้ทำ ในทางกลับกันหากเห็นว่าไม่เป็นประโยชน์ก็จะไม่สั่งให้ทำทั้งนี้เพื่อให้คดีดำเนินไปโดยรวดเร็วและยุติธรรม ที่ศาลชั้นต้นใช้ดุลพินิจไม่สั่งให้ทำแผนที่พิพาทในคดีนี้เนื่องจากเห็นว่าผู้ร้องยื่นคำร้องขอแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินเต็มทั้งแปลงจึงชอบแล้ว และคดีนี้ศาลฎีกาก็สามารถวินิจฉัยชี้ขาดได้โดยอาศัยพยานหลักฐานที่มีอยู่แล้วในสำนวน การสั่งให้จัดทำแผนที่พิพาทจึงไม่มีประโยชน์แต่อย่างใด

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอและแก้ไขคำร้องขอว่า เมื่อประมาณต้นปี 2485นายช่วยกับนางชั้นบิดามารดาของผู้ร้องได้เข้ายึดถือครอบครองทำประโยชน์ในที่พิพาท เมื่อนายช่วยนางชั้นถึงแก่ความตาย ผู้ร้องได้รับมรดกที่ดินดังกล่าวและครอบครองเป็นเจ้าของโดยความสงบและโดยเปิดเผยมาจนบัดนี้ บิดามารดาผู้ร้องและผู้ร้องได้ครอบครองที่ดินดังกล่าวติดต่อกันรวมเป็นเวลา 48 ปีเศษแล้ว กรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงดังกล่าวจึงตกเป็นของผู้ร้อง ขอให้ศาลมีคำสั่งแสดงว่าที่ดินดังกล่าวเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ร้อง ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ผู้คัดค้านได้รับโอนที่พิพาทและเข้ายึดถือครอบครองที่ดินดังกล่าวตลอดมา ไม่มีผู้ใดเข้ามารบกวนหรือแย่งการครอบครอง ที่ดินดังกล่าวมิใช่มรดกของบิดามารดาของผู้ร้องขอให้ยกคำร้องขอ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกคำร้องขอ ผู้ร้องอุทธรณ์โดยได้รับอนุญาตให้ดำเนินคดีอย่างคนอนาถา ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ผู้ร้องฎีกาโดยได้รับอนุญาตให้ดำเนินคดีอย่างคนอนาถาบางส่วน ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า เมื่อศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกาของผู้ร้องแล้วผู้ร้องได้ยื่นคำร้องลงวันที่ 19 กรกฎาคม 2534 ว่าผู้คัดค้านถึงแก่กรรมไปแล้วขอให้เรียกนายสมศักดิ์ ขาวผ่องอำไพ ทายาทของผู้คัดค้านเข้ามาเป็นคู่ความแทนที่ผู้คัดค้าน ศาลชั้นต้นไต่สวนแล้วมีคำสั่งอนุญาต เห็นว่า เมื่อศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกาของผู้ร้องแล้ว คดีย่อมอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา ศาลชั้นต้นไม่มีอำนาจสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้นายสมศักดิ์เข้ามาเป็นคู่ความแทนผู้คัดค้านได้ การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งดังกล่าวจึงไม่ชอบให้ยกคำสั่งของศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้นายสมศักดิ์เข้าเป็นคู่ความแทนผู้คัดค้านผู้มรณะ แต่เมื่อศาลชั้นต้นฟังข้อเท็จจริงว่า

นายสมศักดิ์เป็นสามีที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้คัดค้านและผู้คัดค้านถึงแก่กรรมจริง ทั้งนายสมศักดิ์ก็ยินยอมเข้ามาเป็นคู่ความแทนผู้คัดค้าน ศาลฎีกาจึงมีคำสั่งอนุญาตให้นายสมศักดิ์ชาวผ่องอำไพเข้าเป็นคู่ความแทนผู้คัดค้านผู้มรณะ ส่วนที่ผู้ร้องฎีกาว่า ก่อนสืบพยาน ผู้ร้องได้ขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานที่ดินจัดทำแผนที่พิพาทเพื่อให้ทราบถึงที่ตั้งของที่ดินพิพาท แต่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่อนุญาตคำสั่งศาลชั้นต้นดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ศาลอุทธรณ์กลับเห็นด้วยกับคำสั่งศาลชั้นต้นจึงขอให้ศาลฎีกาพิพากษายกคำสั่งศาลชั้นต้นและคำพิพากษาศาลอุทธรณ์และให้พิจารณาคดีใหม่โดยจัดทำแผนที่พิพาทประกอบการพิจารณาหรือมิฉะนั้นก็ให้ศาลฎีกามีคำสั่งให้จัดทำแผนที่พิพาทก่อนที่จะพิจารณาพิพากษานั้นเห็นว่า เรื่องการจะจัดทำแผนที่พิพาทประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีใดหรือไม่นั้น ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้ศาลต้องสั่งอนุญาตให้ทำตามที่คู่ความร้องขอ ดังนั้นศาลจะสั่งให้ทำหรือไม่ก็ได้ แล้วแต่ดุลพินิจของศาลที่จะพิจารณาสั่งเป็นเรื่องๆไป หากศาลเห็นว่าคดีเรื่องใดการจัดทำแผนที่พิพาทจะเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาพิพากษาศาลก็จะสั่งให้ทำ ในทางกลับกันหากเห็นว่าไม่เป็นประโยชน์ก็จะไม่สั่งให้ทำ ทั้งนี้เพื่อให้คดีดำเนินไปโดยรวดเร็วและยุติธรรม ดังนั้น ที่ศาลชั้นต้นใช้ดุลพินิจไม่สั่งให้ทำแผนที่พิพาทในคดีนี้เนื่องจากเห็นว่าผู้ร้องยื่นคำร้องขอแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินเต็มทั้งแปลงจึงชอบแล้ว และคดีนี้ศาลฎีกาก็สามารถวินิจฉัยชี้ขาดได้โดยอาศัยพยานหลักฐานที่มีอยู่แล้วในสำนวนการสั่งให้จัดทำแผนที่พิพาทจึงไม่มีประโยชน์แต่อย่างใด พิพากษายืน

องค์คณะ

สมมาตร พรหมานุกูล · อัมพร เดชศิริ · สมศักดิ์ วิรุทธิ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/2448/2537>